Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 260. Lwów, Piątek dnia 17. Listopada 1922. Rok XL.

PRENUMERATA:

5
120 Mkp.

Konto czekowe P. K. O. 140.561.

…R LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny l. 26. — Redaktor przyjmuje między godziną 4—5. — Adres telegr. „Kurjer" Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego" Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski

Ruch ludowy po wyborach.

Na wyborach polityka nie kończy się, lecz raczej dopiero zaczyna. Mandat zdobyć jest rzeczą piękną, lecz mandat — jak i wybory — jest tylko narzędziem, a nie celem. Mandat trzeba umieć wyzyskać — oczywiście nie w znaczeniu skupywania majątków ziemskich, kamienic we Lwowie, will i domów w Gdańsku, Sopotach, Oliwie, ani w sensie kumulowania koncesji parcelacyjnych, leśnych i ławnych — a jeszcze częściej tajnych udziałów, stanowiących nagrodę za trudy interwencji. Nie będziemy zapuszczali się w te sprawy, do których omawiania brak nam niezbędnej kompetencji. Tembardziej, że nie brak nam fachowców wypróbowanych, znanych i osławionych.

Stronnictwo ludowe z wyborów wyszło osłabione. Zarzuty natury etycznej, stawiane kilku jego działaczom zarówno przez Wyzwolenie, jak i endecję, osłabiły dotkliwie dotychczasowy jego stan posiadania w b. Królestwie. Sukces wyborczy we wschodniej Małopolsce jest pozornie znaczny, ale może okazać się chwilowym. Opiera się w znacznej części na abstynencji części wyborców ruskich, w przeciwnym razie mandatów polskich — a więc i ludowcowych — byłoby też znacznie mniej. Przytem roboty politycznej, prowadzonej przez p. Bryla w ostatnim czasie, zaaprobować nie można, a tem mniej rokować jej szanse rozwoju. Brak jej było idei poczucia etycznego, politycznego horyzontu, pozytywnej treści. Podburza zamiast budować, agituje zamiast wychowywać, obniża zamiast podnosić, wypiera, odstręcza niebezpieczne dla niej charaktery i intelekty zamiast je przyciągać. Nie można się dziwić p. Brylowi, iż stronnictwo i mandat uważa za osobistą szansę na drodze do pomnażania swej miljardowej fortuny i do skupienia wpływów w ręku kierowanej przez siebie paroosobowej polityczno-finansowej mafji. Ale stronnictwo, o którego dobro tu idzie i które tak źle wyszło na dotychczasowej swej pobłażliwości i wszyscy jego uczciwi działacze, a zwłaszcza operujący na terenie wschodniej Małopolski, specjalnie przez brylizm nawiedzonej, muszą sobie zdać sprawę, że ze złem należy zerwać jawnie i otwarcie, gdyż na to, aby być politykiem, trzeba mieć charakter, a nie wystarcza pokątnie zrzucać z siebie odpowiedzialność, domagając się w zamian dla siebie poparcia.

Muszą być stworzone podstawy pod przyszłe zwycięstwo, pod pełny zewnętrzny i wewnętrzny rozwój, pod owocną pracę. Wielkie stronnictwo, pretendujące do rządów, musi zebrać kapitał idei, charakterów, umysłów na poziomie, który ze względu na umacniające się coraz to bardziej stanowisko Polski, śmiało określić można jako europejski. Agitacja, macherstwa, wynajęte chóry pijarskie z rynsztoku nie wystarczą; geszefty, moralna niechlujność, polityczna nieodpowiedzialność muszą być wyeliminowane. Jednostka, jaką jest p. Bryl, której t. zw. honorowość rozpatrywana jest — nie bez przeszkód z jego strony — przez rozmaite sądy, nie może butnie rozpierać się w stronnictwie, nadając mu w ten sposób jakiś nienapotykany nigdzie w cywilizowanym świecie bałkański charakter, i szukać drogą fałszowanych werdyktów pomsty na tych, którzy w wątpliwość poddają kryształowość jego charakteru, lecz w spokoju winna czekać na wyrok.

Ruch ludowy trzeba moralnie oczyścić w sposób gruntowny i radykalny, intelektualnie wzmocnić, ideowo wzbogacić, organizacyjnie zjednoczyć. Bez uprzątnięcia śmiecia nie podobna myśleć o spełnieniu tych niesłychanie pilnych i ważnych zadań. Na politykach ludowych, na nowo wybranych posłach i senatorach spoczywa ciężka odpowiedzialność. Odpowiadać będą nietylko za czyny, ale i za zaniedbania; nietylko za słowa, ale i za milczenie. Niech pamiętają, że brak charakteru jest nieraz równie szkodliwy, a często bardziej godny lekceważenia, niż ujemne jego cechy.

W. J.

—oo—

Zatarg polsko-sowiecki kończy się.

Przedstawiciel Polski p. Knoll wraca do Moskwy.

Warszawa. (Tel. wł.). (G) Dowiadujemy się, że incydent, który spowodował wyjazd posłów rosyjskiego z Warszawy, a polskiego z Moskwy, ma się ku końcowi. Polski charge d'affaires Knoll wyjedzie wedle wszelkiego prawdopodobieństwa na swe stanowisko w Moskwie w nadchodzący wtorek.

—oo—

Przed konferencją rozbrojeniową w Moskwie.

Rumunja nie weźmie udziału w obradach. Cziczerin domaga się opróżnienia Bessarabji przez rząd rumuński.

UDZIAŁ POLSKI W KONFERENCJI ROZBROJENIOWEJ.

Warszawa. (Tel. wł.). (G). Rząd polski zawiadomił oficjalnie rząd rosyjski, że wyszle delegację na konferencję w sprawie rozbrojenia, która odbędzie się w Moskwie 30. bm., zawiadamiając jednocześnie, że skład personalny delegacji ustalony będzie później.

Delegacja polska składać się będzie z przewodniczącego i jego zastępcy, dwu przedstawicieli wojskowości i przedstawiciela wydziału wschodniego m. s. zagr. Delegacja wyjedzie 26 lub 27. Nominacja członków delegacji i ogłoszenie nazwisk nastąpi z końcem bieżącego tygodnia.

ROSJA ŻĄDA WYDANIA BESSARABJI.

Ryga. (PAT) Z Moskwy donoszą: Na notę rumuńską, oświadczającą, że za ostateczną granicę Rumunji z Rosją musi być uznany Dniestr, odpowiedział Cziczerin, że

Rosja nigdy nie zgodzi się na aneksję Bessarabji i że nie przywiązuje żadnej wagi do tego, jakie stanowisko w tej sprawie zajmują inne państwa. Cziczerin żąda, aby Rumunia zgodnie z umową z r. 1918 ewakuowała Bessarabję. Granica między Rumunją a Rosją winna być, zdaniem rządu rosyjskiego, rzeka **Prut.**

—oo—

Kampanja czeska przeciw Polsce.

Agitacja na rzecz „Zachodniej" Ukrainy.

PRASA CZESKA NA USŁUGACH PETRUSZEWYCZA.

Warszawa. (Tel. wł.). (G) Prasa czeska wszystkich odcieni politycznych w związku z wyborami w Polsce do Sejmu i do Senatu otworzyła szeroko swoje szpalty dla propagandy Petruszewycza. Zarówno dzienniki lewicowe jak centrowe i prawicowe podają szereg artykułów o rzekomem powstaniu w Małopolsce wschodniej przeciwko rządowi polskiemu i wyborom do ciał ustawodawczych. Dzienniki te donoszą również o rzekomem prześladowaniu ludności ukraińskiej przez władze polskie.

—oo—

Endecy proponują ściągnięcie drugiej daniny.

Warszawa. (AW). Senator Bol. Koskowski wybrany w Warszawie przez endecję, w wywiadzie z przedstawicielem czerwonego „Kurjera" oświadczył, że pierwszym ratunkiem skarbu musi być stabilizacja marki, która się da osiągnąć **przez ściągnięcie drugiej daniny.**

Przegląd światowy.

GŁOS ANGIELSKI O WSCH. MAŁOPOLSCE.

Lord Treowen, generał angielski przeprowadzający ankietę we Lwowie w sprawie wsch. Małopolski oświadczył redaktorowi „Journal de Pologne": Kraj ten jest polski i powinien polskim pozostać, zresztą żadne inne rozwiązanie nie jest dopuszczalne. Z dniem, w którym Galicja Wsch. zostałaby odjęta Polsce, stałaby się natychmiast bolszewicką, czego nikt nie ma prawa życzyć i co byłoby nieszczęściem nietylko dla tego kraju, nie tylko dla Polski, lecz dla Europy i zwłaszcza dla Anglii. Z tego nie zdają sobie może sprawy pewni ludzie prowadzący demagogiczną politykę i mijający się z rzeczywistością.

Lord Treowen dodał, że statut autonomiczny uchwalony przez Sejm, uczynił dobre wrażenie wśród ludności ruskiej, a w Anglii ta inicjatywa Polski została z zadowoleniem przyjęta. Lord Treowen jest przekonany, że opinja angielska jest dziś przychylna dla polskiego rozwiązania sprawy Galicji wsch.

POŁOŻENIE NA BAŁKANIE.

(sp.). Wprawdzie plotką są wiadomości o mobilizacji w SHS., ale prawdą jest, że Paszić w sejmie belgradzkim zażądał nadzwyczajnych kredytów na cele obrony państwa. I spotkał się z niewidzianem dotąd w Belgradzie poparciem.

Sytuacja Jugosławji nie jest lekka. Niedawno dr. Manko Gagliardi, jeden z „frankowców", madjarofil, reprezentujący w Budapeszcie, odkrył karty: stanął pakt między faszystami a horty'owcami przeciw całości SHS. Uknuto plan rozbioru SHS: Słowenię mieli zająć Włosi, Chorwację Węgrzy. Faszyści przekraczają terytorjum Jugosławji, Madjarów krzepią tryumfy innego Turana: Mustafy Kemala. Wprawdzie rząd węgierski dementuje wiadomości o porozumieniu włosko-madziarskiem — ale cóż to — taki pakt mogą zawrzeć dwie bojówki „narodowe"! Faszyzm wogóle łączy się z reakcją i monarchizmem całej Środkowej Europy, lub przynajmniej jej części zostającej pod wpływem teutonizmu.

Jugosławja szuka przymierzy: Stambolijski, premjer bułgarski, został przyjęty w Belgradzie serdecznie. Rumunja patrzy się życzliwie na próby porozumienia obu narodów słowiańskich. Grecja jest jeszcze w położeniu niewyjaśnionem. Min. Politis bawił też w Belgradzie w sprawie dostępu Serbji do Egeju przez Saloniki — w której to sprawie traktat serbsko-grecki nie został swego czasu ratyfikowany.

Aneksyjne zapędy Włoch, faszyzm, który chce zniweczyć i tak krzywdzący Jugosłowian traktat w Rapallo — działają kojąco na dążności odśrodkowe królestwa SHS. „Hrvatski blok" bierze udział w aktywnej polityce — jak czytamy w „Obzorze" — ze względu na zewnętrzną sytuację państwa, mocno zagrożoną. Przyczynę separatyzmów widzi blok chorwacki w rządzie obecnym belgradzkim, który nie reprezentuje nietylko Chorwatów i Słoweńców, ale i większości Serbów. Porozumienie jest konieczne i możliwe: stanowisko pierwszych intelektualistów Serbji i nastrój włościaństwa, wreszcie ostatni kongres zagrzebski, (o którym pisaliśmy poprz.), są tego dowodem. Ba, nawet temperamentny separatysta, St. Radić mówi w interwiewie „Slobodnej Tribuny": Porozumienie serbo-chorwackie jest bazą polityki jugosłowiańskiej. Czas zerwać z zabójczą polityką kombinacji: Serbi i Słoweńcy przeciw Chorwatom lub Chorwaci i Bułgarzy przeciw Serbom. Chorwacja postradałaby wszystko, gdyby naruszono integralność SHS. „Nasz lud chce polityki jugosłowiańskiej" — tak woła ten sam Radić, który tworzył republikę chorwacką. Pokój wewnętrzny w Jugosławji, porozumienie całego Bałkanu mogą być etapami dzieła pokojowego, którego wynikiem mógłby być blok środkowej Europy, wszak Jugosławja należy do ententy „małej", a Polska do „bałtyckiej".

REFORMY MUSSOLINIEGO.

„Secolo" donosi, że Mussolini opracował projekt reformy ekonomicznej i finansowej, który teraz chce w czyn wprowadzić. Pierwszym krokiem mają być zawieszone ministerstwa i biura deficytowe, oddanie upaństwowionych kolei, poczt, telegrafu i telefonu, oraz pewnych linji żeglugi obciążających budżet, przedsiębiorstwom prywatnym.

LORD DERBY AMBASADOREM W PARYŻU.

„Reynolds Newspaper" donosza z zadowoleniem, że ambasadorem w Paryżu zostanie prawdopodobnie lord Derby. Wskazywałoby to na intencję zaciśnienia stosunków między Anglją a Francją. Lord Derby jest gorącym zwolennikiem Francji i cieszy się wielką sympatją w Paryżu, który jemu głównie przypisuje udział Anglii w wojnie.

TECHNIKA WYBORCZA W ANGLJI.

Prace nad przygotowaniem urządzeń, które będą miały na celu ułatwienie ogłoszenia wyników wyborów w całym kraju, zostały już ukończone. Przed redakcjami w Londynie i na prowincji urządzono wzniesienia, na których reflektorami będą ogłaszane wyniki głosowania. Wyświetlane one będą również nad kinematografami i restauracjami. Główne komisje wyborcze urządzą się w ten sposób, że wyniki głosowania będą wystawiane na zewnątrz. W przerwach będzie przygrywała orkiestra. Pociągi, tramwaje i omnibusy będą kursowały do 2 w nocy.

Możliwą jest rzeczą, że mgła panująca w Londynie i okolicy i utrudniająca komunikację przyczyni się do zmniejszenia frekwencji przy głosowaniu.

Co się stanie z Kłajpedą

Paryż. (AW). Na konferencji ambasadorów w sprawie Kłajpedy, Niemcy kłajpedzcy domagali się utworzenia niezależnego, wolnego miasta, oraz protestowali przeciw oderwaniu Kłajpedy od Niemiec. Delegaci Litwy Kowieńskiej żądali włączenia Kłajpedy do Litwy, nie uwzględniając ekonomicznych interesów, jakie łączą Kłajpedę z Polską. Delegaci polscy w tem sprawozdaniu położyli nacisk na **motywy gospodarcze, które łączą Kłajpedę z Polską** Z obliczeń polskich wynika, że ... eksportu Kłajpedy pochodzi z Polski, a tylko ... z Litwy kowieńskiej. Delegacja polska przedstawiła plan tymczasowego ustroju Kłajpedy na 10 la..., na zasadzie którego terytorium Kłajpedy pr... zostawałoby jednostką autonomiczną pod zarządem wysokiego komisarza francuskiego, który będzie równocześnie mandatarjuszem wielkich mocarstw. Portem zarządzać będzie Rada portowa pod przewodnictwem wymienionego komisarza z udziałem przedstawicieli Kłajpedy, Polski i Litwy. **Plan Polski ma największe szanse powodzenia.**

—oo—

Przesilenie w produkcji hutniczej

Warszawa. (AW). „Prz. Wiecz." dowiaduje się, że min. przemysłu i handlu otrzymało niepokojące wieści z G. Śl. o brakach, jakie się dają we znaki tamtejszemu przemysłowi hutniczemu. Huty górnośląskie z powodu braku surowca i koksu zmuszone będą w najbliższych dniach ograniczyć swą produkcję.

OBRADY KONGRESU RAD ZAŁOGOWYCH NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

Katowice. (PAT.). W kongresie wzięło udział około 600 delegatów. Powzięto szereg rezolucji w sprawie poprawy zarobków robotników, w sprawie walki przeciw paskarstwu i lichwie, regulowania cen węgla i pożądanego **zaprowadzenia jednolitej waluty na G. Śląsku.**

SALON JESIENNY 1922.

KOMPOZYCJE FIGURALNE.

W głównej, największej sali pałacu sztuki przykuwał oczy widza dużych rozmiarów obraz, przedstawiający starszego mężczyznę w naturalnej niemal wielkości, siedzącego przy stole. Typowa postać mieszczucha o twarzy owalnej i wydatnej tuszy, wyłaniająca się z mroku ciemnej komnaty na tle ciemnego, szarozielonego tła ściany. Rozparł się wygodnie na krześle, przymrużył oczy. Postać oświetlona silnie z lewej strony sztucznem światłem ukazuje twarz i pierś w pełnej jasności, a odchylone poły surduta odsłaniają biel koszuli, okrywającej pierś, potęgującej skontrastowanie partji jasnych i ciemnych.

To Mehoffera „O wieczornej godzinie". Swym czasem powstania (1896) sięga on początków założenia krakowskiego związku artystów polskich „Sztuka" i odkrywa źródła, z których twórczość tego malarza czerpała w swych początkach artystyczną podnietę. Francja jest ojczyzną, skąd wyrodzi to pojęcie formy, a ojcem duchowym tej sztuki jest Leon Bonnat (1833—1922) zmarły przed kilkoma tygodniami, a głośny w swym czasie portrecista współczesnych sobie sławnych ludzi, jak Hugo, Taine, Pasteur, Carnot i i... „O wieczornej godzinie" staje się historycznie i stylistycznie jasnym, jeśli się przypomni, że Mehoffer po ukończeniu akademji krakowskiej i po pobycie w akademji wiedeńskiej, był przez czas jakiś uczniem akademji paryskiej i uczył się u Bonnata w jego „Ecole de maitres".

Młodzieńcza twórczość Bonnata przypada na czas odrodzenia realizmu, kiedy ośrodkiem zainteresowań artystycznych stał się włoski naturalizm Neapolitańczyków Caravaggia (1569—1609), Salvatora Rosy (1615—1673), a źródłem podniet dla ówczesnego świata artystycznego zbiór dzieł tych mistrzów w małej sali Louvru. Była to naturalna reakcja przeciw tendencjom artystycznym jakie poprzednio panowały w sztuce francuskiej. Miano dość subtelności i idealizmu Bouguereau, a zasmakowano w malarskiej piękności jednolitego kolorytu, w silnych kontrastach światła i cienia, w wyrazie silnych namiętności, wielkich gestów. Dla wydobycia tem silniejszej charakterystyki i intenzywniejszych efektów umieszczano postaci w przestrzeni zupełnie ciemnej, twarz zaś oświetlano sztucznem światłem. Postać sama rozpływała się w ciemności.

W duchu tego nowego stylu ulegają przemianie wszystkie tematy, a kiedy Bonnat wystąpił, zdawał się powstawać do nowego życia duch samego Caravaggia.

W wyborze modeli te same o silnych namiętnościach i wielkim geście muskularne postaci, o piętnie starości i brzydoty, ta sama poza, te same ulubione barwy banału: zielona, czerwona, czarna i silne kontrasty światła i cienia. Wypracowanie sumienne, z protokolarną wiernością, choć rzeczy uboczne znikają z obrazu, a pozostaje najwyżej stół, krzesło.

Wszystkie te cechy znajdujemy w wymienionym obrazie Mehoffera, choć w swym złagodzeniu kontrastów barwnych i głębokim kolorycie z zachowaniem kontrastów ciemno-jasnych, zbliża się do pierwszorzędnych dzieł hiszpańskich 17. w. Był to jeden z najciekawszych obrazów na obecnej wystawie.

„Św. Kazimierz", jakby fragment monumentalnej dekoracji „Korowód wróżek", jakby szkic do dekoracji sufitu, oraz projektu dekoracji do dramatu K. A. Roztworowskiego „Judasz z Kariotu" potrącają o tę strunę jego twórczości, z której się zrodziły arcydzieła-witraże katedry fryburskiej.

„Fragment dekoracji sali balowej" p. Axentowicza, to scena figuralna: para tańcząca lekko i powiewnie, jakby z muślinu utkana. Styl p. Dolińskiej jest określony techniką szerokich plam pastelowych, odgraniczanych wyraziście, które dopiero z pewnej odległości zlewają się w całość, a i z bliska działają bogactwem dekoracyjnem. „Huculi" działają nadto prostotą układu, a „Tańczący most" nowością pomysłu.

Kompozycje p. **Jarockiego** pochodzą z dawniejszych lat i są znane. Z tych najpiękniejszy „Pogrzeb huculski" (1906) był już parokrotnie na wystawie. Pisać jeszcze po tem, co nam o nim powiedział w r. 1917 śp. Bołoz Antoniewicz byłoby daremnym wysiłkiem. Monumentalność sztuki Jarockiego wyraża się również w jednym z ostatnich jego dzieł („Faun" 1921). Walczy tu z realistycznem zagadnieniem przedstawienia nagiego ciała w cieniu drzew i momentem ruchowym. Jasność kompozycji i jednolitość szaro-różowego kolorytu cechuje „Akt kobiecy" p. **Langównej**. Nastrojowe wnętrza ghetta o cha-

Przesilenie gabinetowe w Niemczech.

Stresemanowcy kandydatami do tek ministerjalnych. Eksperyment z przebudowaniem gabinetu nie udał się dr. Wirthowi.

DYMISJA RZĄDU DR. WIRTHA.

Berlin. (PAT.). Wobec tego, że socjaliści nie zgodzili się na przyjęcie niem. partji ludowej do koalicji rządowej, Wirth zgłosił dymisję gabinetu.

Zgłoszona późnym wieczorem przez kancl. Wirtha **dymisja całego gabinetu została przyjęta.**

Według „Voss. Ztg." na wczorajszem posiedzeniu partji reprezentowanych w bloku koalicyjnym, odbytem przy współudziale przedstawicieli soc. demokratów, kanclerz Rzeszy miał oświadczyć, że obecnie nie mógłby kierować dalej polityką państwa, albowiem soc. demokraci obstają za odrzuceniem współpracy z niem. partją ludową. W tym wypadku powinienby być utworzony rząd z pośród **zespołu partji koalicyjnych** i to w **przeciągu 24 godzin.** Wreszcie zażądał kanclerz od soc. demokratów, aby wypowiedzieli się jasno za lub przeciw rozszerzeniu koalicji rządowej przez powołanie niem. partji ludowej do gabinetu.

*

TENDENCJA ROZWIĄZANIA PARLAMENTU.

Berlin. (AW). W tutejszych kołach parlamentarnych poczyna się stawać aktualną sprawa rozwiązania parlamentu. Szczególnie ze strony centrum popiera się myśl rozpisania nowych wyborów, które spodziewa się w ten sposób zmiany dotychczasowych stosunków parlamentarnych na korzyść stworzenia bezwzględnej większości stronnictw mieszczańskich. Plan ten popierany jest również przez socjalistów, którzy liczą na duże powodzenie w czasie nowych wyborów.

W razie dalszego oporu social-demokracji, utworzony zostanie 16. bm. gabinet mieszczański, przyczem Ebert powierzy utworzenie rządu osobistości politycznie neutralnej. Premjerem ma zostać burmistrz miasta Kolonji Adenauer, który odznaczył się wybitnym talentem egzaminacyjnym w Nadrenji i jest politykiem zbliżonym zarówno do niemieckiej partji ludowej, jakoteż do centrum, z którem jako katolik pozostaje w dobrych stosunkach.

Rewizja spraw bl. Wschodu.

Przygotowania do zjazdu państw europejskich w Lozannie.

POLSKA STARA SIĘ O KARTĘ WSTĘPU NA OBRADY.

Warszawa. (Tel. wł.). (G). Dowiadujemy się, że rząd polski za pośrednictwem swoich przedstawicieli złożył w Rzymie, Paryżu i Londynie noty w sprawie udziału Polski na konferencję w Lozannie. Rezultatem tej noty było oświadczenie Włoch, wyrażające gotowość poparcia żądania Polski.

Co się tyczy Francji i Anglji, to stanowisko tych państw nie jest jeszcze określone, w każdym razie nie wykluczone jest, że Polska weźmie udział w konferencji lozańskiej na takich prawach, jak Belgia, Hiszpanja i państwa skandynawskie, tj. w charakterze obserwatora.

KONFERENCJA MIN. NARUTOWICZA Z POSŁEM RUMUŃSKIM.

Warszawa. (PAT.). Poseł rumuński Florescu przyjęty był przez min. spraw zagr. Narutowicza, z którym odbył dłuższą konferencję. Konferencja dotyczyła spraw Bliskiego Wschodu.

PAŃSTWO BEZ MORZA JEDZIE NA KONFERENCJĘ MORSKĄ.

Warszawa. (Tel. wł.). (G). Min. spraw zagran. Czechosłowacji, Benesz, wyjeżdża w tych dniach do Paryża celem poczynienia kroków w sprawie udziału Czechosłowacji w konferencji lozańskiej.

PODZIAŁ WŁADZY W KONSTANTYNOPOLU.

Londyn. (PAT). Z Konstantynopola donoszą o osiągnięciu z Rifetem paszą porozumienia, według którego policja turecka będzie się zajmowała wyłącznie ludnością turecką, podczas gdy miejscowa ludność chrześcijańska, oraz cudzoziemcy zależni będą wyłącznie od międzysojuszn. władz policyjnych. Rifet pasza obiecał, że w przyszłości nie należy się spodziewać żadnych nieporozumień z żandarmerją turecką w strefie Czanaku.

Konstantynopol. (PAT.). Wielki wezyr Teffik Pasza oraz wiele wybitnych osobistości odnoszących się wrogo do kemalistów, opuściło Konstantynopol, chroniąc się na okręty angielskie.

—oo—

rakterystycznej tonacji niebięskiej dał p. **Markowicz.**

„Kąpiące się kobiety" p. **Niesiołowskiego,** pojęte po cezaunowsku, jednak bez tegoż doskonałości. Indywidualnego rysu również trudno się tu dopatrzeć. Znacznie wyżej stoi jego martwa natura. Dekoracyjnie stylizowany „Anioł wojny" p. Okunia dźwięczy odległem echem symbolizmu niemieckiego z końca XIX. w.; w stylizacji dekoracyjnej przypomina wiedeńczyka Klimta.

P. **Pruszkowski Tadeusz,** członek „Rytmu" warszawskiego, w skład którego wchodzą między innymi W. Borowski, Zak, Skoczylas, Rzecki — poraz pierwszy zdaje się gościł we Lwowie. Reprezentowały go na wystawie obecnej trzy jedynie kompozycje portretowe i żałować należy, że nie udało się sprowadzić więcej jego dzieł. Wirtuozostwo techniki, odrębność stylowa jego sztuki, czynią go jedną z najciekawszych indywidualności w najmłodszej sztuce polskiej. Nie zapomnę nigdy silnego wrażenia, jakie wywarł na mnie wystawiony w ubiegłym roku na wiosnę w „Zachęcie" warszawskiej jego pełen ekspresji wizerunek młodej damy w różowym kapeluszu, trzymającej w ręku otwartą książkę (własność b. ministerstwa kultury i sztuki).

Podobnie jak p. Jarocki jest p. Pruszkowski przedstawicielem pierwiastka monumentalnego w naszem malarstwie. Wyraża się on ogromem i prostotą motywu, spokojem i powagą. W formie zaś stylizacją w kierunku upraszczającym aż do minimum użytych środków, a nadto w portretach architektoniką budowy. Monumentalność p. Pruszkowskiego posiada charakter dekoracyjny w duchu nowoczesnym. Twarz w „Potrecie młodej kobiety" jest utrzymana w tonie jednolitym, barwy śniadej, prawie płasko z zachowaniem tektonicznej symetrji. „Dama z kaktusem" i „Dziewczyna z figurką" podbarwione rysunki węglem realizują przez pochylenie głowy ruch ujęty w ramy logiki dekoracyjnej.

P. **Rozwadowski** w „Epizodzie z r. 1809" dał motyw parkowy w głębi z karetą zaprzężoną w czwórkę na pierwszym planie. P. **Rybkowski** z miniaturową dokładnością opowiadą nam „smutne dnie Lwowa w marcu 1919 r."

Rzeźbę reprezentuje „Rycerz" p. **Starzyńskiego,** stylizowany umiejętnie, zachowując wrażenie materjału przez podkreślenie techniki ciecia w drzewie.

Salon jesienny zapoznał nas z całym szeregiem dzieł wybitnych, z tych zaś niektóre, jak artystów warszawskich poznaliśmy wogóle poraz pierwszy. Warszawa staje się szybko artystycznem centrem polskiej sztuki i oknem na Zachód, rywalizując szczęśliwie z Krakowem. Stąd też należy powitać z uznaniem inicjatywę Dyrekcji Tow. przyj. sztuk pięknych i życzyć, by udało się jej pozyskać dla Lwowa i innych wybitnych artystów warszawskich, a przedewszystkiem członków „Rytmu". Miałoby to swój dodatni wpływ zarówno na rozwój kultury artystycznej u nas, jak też byłoby i pouczające dla tutejszej kolonji artystycznej.

Władysław Jul. Terlecki.

—oo—

28. bm. pierwsze posiedzenie Sejmu.

WYNIK WYBORÓW DO SENATU.

Warszawa. (Tel. wł.). (G) Według nieoficjalnych dotychczasowych obliczeń, rezultaty wyborów do Senatu przedstawiają się następująco: Na ogólną sumę 111 mandatów senatorskich przypada: Lista nr. 1 — 15 mandatów, nr. 2 — 7 mand., nr. 3 — 18 mand., nr. 7 — 2 mand., nr. 8 — 41, nr. 15 — 1 mandat, nr. 16 — 21, nr. 22 — 1, nr. 23 — 4, nr. 24 — 1. Jest to obliczenie z uwzględnieniem kresów i listy państwowej.

PIERWSZE POSIEDZENIE SEJMU I SENATU DNIA 28. BM.

Warszawa. (Tel. wł.). (G). Prezydent Rady min. Nowak przedstawił Naczelnikowi Państwa dekret o zwołaniu Sejmu i Senatu na dzień 28. bm. Naczelnik Państwa dekret podpisał.

OBRADY „WYZWOLENIA" Z KLUBEM SEJMOWYM.

Warszawa. (PAT.). „Gazeta Warsz." podaje: W gmachu sejmowym rozpoczęły się obrady zarządu klubu „Wyzwolenia" wraz z klubem posłów do Sejmu i Senatu. Zarząd klubu zaproponował na przewodniczącego klubu sejmowego p. St. Thuguta, zaś na przewodniczącego Senatu p. Woźnickiego. Zebranie decyduje o organizacji prezydjum klubów sejmowego i senackiego na dzisiejszem posiedzeniu. Wczoraj ustalono tylko ogólną linję polityczną, jakiej trzymać się będzie Wyzwolenie w przyszłym Sejmie.

POŻEGNANIE USTĘPUJĄCEGO SEJMU.

Warszawa. (AW). Prezydent Nowak w porozumieniu z marszałkiem Trąmpczyńskim ustalił termin zwołania Sejmu ustawodawczego na ostatnie **pożegnalne posiedzenie na dzień 27. listopada,** zaś nowego Sejmu na 28. listopada.

27. bm. w salach sejmowych odbędzie się raut dla członków b. i nowego Sejmu, oraz Senatu, w którem weźmie udział około 800 osób.

Pierwsze posiedzenie Sejmu i Senatu.

W myśl postanowień ustawy przejściowej, zagajenie Sejmu i Senatu dokona Naczelnik Państwa. W południe odbyć się ma sesja sejmowa, wieczorem senacka. Pierwsze posiedzenie nowego Sejmu otworzy prawdopodobnie jako najstarszy wiekiem poseł Krempa (z grupy Stapińskiego), pierwsze posiedzenie Senatu senator Limanowski.

*

Z Bobreczczyzny piszą: W „Swobodzie" czytać można wiele sprawozdań o rzekomej abstynencji Ukraińców przy wyborach, o gwałtach wojska polskiego itd. Wszystko to jest wierutnem kłamstwem. Wojsko strzegło tylko budynków wyborczych i to w czasie skrutynium. Głosowali wszędzie i Ukraińcy. Np. w Horodysławicach głosowało 348 obywateli, z tego 195 żydów, reszta Rusini (przeważnie na 8 i 2). Również wyssane są z palca bujdy o biciach i aresztowaniach.

WOJNA CHŁOPSKO-ROBOTNICZA W STYRJI.

W Judenburgu w Styrji doszło do poważnego konfliktu między robotnikami a chłopami. Zbrojne oddziały straży robotniczej przedsięwzięły u chłopów w Judenburgu rewizje i skonfiskowały im broń. Z tego powodu władze zarządziły aresztowanie 7 mężów zaufania robotników. Na wiadomość o aresztowaniu robotnicy z Judenburga zarządzili mobilizację straży robotniczej, a nadto wysłali delegację do Gracu z żądaniem uwolnienia aresztowanych. Rząd wysłał do Judenburgu żandarmerję i wojsko, do których przyłączyła się straż chłopska. Na pomoc robotnikom w Judenburgu pospieszyły straże robotnicze z okolicznych miejscowości.

Na posiedzeniu wiedeńskiej Rady narodowej z okazji omawiania zajść w Judenburgu doszło do gwałtownych starć między soc. demokratami a partją chrześcijańsko-socjalną.

KRONIKA POLITYCZNA.

Warszawa. (Tel. wł.). (G) **Polski delegat przy Lidze Narodów prof. Askenazy wyjeżdża dnia** 18. bm. do Genewy na sesję Rady Ligi Narodów, która odbędzie się dnia 20 bm.

Wiadomości telegraficzne.

Odznaczenie Naczelnika Państwa. Madryt. Dekret królewski przyznał Naczelnikowi Państwa Piłsudskiemu wielki wojenny krzyż zasługi. (PAT).

Wybory uzupełniające na Niem. G. Śląsku. 19. bm. odbędą się w przyznanej Niemcom części G. Śląska wybory uzupełniające do parlamentu Rzeszy, sejmu pruskiego i sejmiku prowincjonalnego. (AW.).

Handlowe stosunki polsko-niemieckie. Warszawa. 15/11. Rząd niemiecki zakomunikował oficjalnie min. spraw zagr. o mającem nastąpić w tych dniach przybyciu do Gdańska krążownika niemieckiego „Braunschweig", z prośbą o podanie tego do wiadomości senatowi wolnego miasta Gdańska i Radzie portowej. (PAT.).

Dzień otwarcia Sejmu litewskiego obchodzono w Kownie bardzo uroczyście. Miasto przybrane było chorągwiami. Szkoły i urzędy były zamknięte. (PAT.).

Prezydentem republiki łotewskiej wybrano 14. bm. poprzedniego prezydenta J. Czakstę 92 głosami na 98 głosujących. Przewidują powstanie na Łotwie rządu lewicowo-koalicyjnego. W takim razie ministrem spraw zagr. zostałby Zelen. zwolennik trójprzymierza Litwy, Łotwy i Estonji z wyłączeniem Polski. (AW.).

Plebiscyt w obwodzie Saary. Były wicekanclerz Bonson (Szwajcarja) zamianowany został pełnomocnikiem Ligi Narodów dla przygotowania plebiscytu w obwodzie Saary. Bonson wyjechał w poniedziałek na teren plebiscyt. (PAT.).

Poseł amerykański wyjechał z Litwy. Przedstawiciel Stanów Zjedn. Ameryki półn. przy rządzie litewskim Joung. opuścił z powodu choroby swoje stanowisko. (PAT.).

lokatorce to, w co przedewszystkiem rolę tę wyposażyć należy: powab, urok, świeżość młodości zrazu nieśmiałej, rozjaśniającej się uczuciem, której dzięki dodają dziewczęco-dziecinne kaprysy i wybiegi. Niektóre miejsca zagrane były zbyt nerwowo i pobieżnie. P. **Orzechowski** miał humor, rozmach i szarżę, przystosowaną do charakteru sztuki. P. **Lewicki** wyróżnił się dobrym epizodem, dobrą była p. **Rasińska**. P. **Michnowska** dzielnie walczyła z nieodpowiednią dla siebie rolą. Lekarz p. Sarnowskiego był trochę zbyt prymitywny. Sukces p. **Czarnowskiego**, nr który złożył się zręczny dobór gestów i tonów, nie był widać niespodzianką: dowodem przygotowane zawczasu i wręczone manifestacyjnie kwiaty.

Najlepszy — choć bez dekoracji kwiatowej — był p. **Okornicki**: forysie, świetnie opryskliwy, wymowny mimiką, choć walczący ze słowami, uczuciowy i dobry bez krzty teatralnego sentymentalizmu.

W. J.

Z muzyki. Drugi poranek z cyklu forte... nowego Wiktora Łabuńskiego odbędzie się w sali Kasyna i Koła lit. art. w niedzielę 19 bm. o g. 12-ej w południe w programie Schuma... Bilety w składzie nut B. Połonieckiego. 27

Spiskowcy ukraińscy przed sądem.

Fedak i 12 „herojów".

19 DZIEŃ ROZPRAWY.

W procesie Fedaka i tow. przemawiało wczoraj 4 obrońców. Najpierw dr. **Szuchewycz**, obrońca osk. Sztyka, który, jak wiadomo, szczegółowemi zeznaniami swojemi, złożonemi w śledztwie policyjnem i potwierdzonemi zaraz po przesłuchaniu wobec sędziego śledczego i w śledztwie wstępnem sądowem ułatwił w wysokim stopniu władzom wykrycie konspiracyjnej organizacji i jej członków, oraz spólników atentatu. Obrońca, podobnie jak w ciągu całej rozprawy, starał się udowodnić, że Sztyk padł ofiarą podszeptów i prowokacji policyjnych i dlatego należy go uwolnić. Następnie przemawiali: dr. Ewyn, obrońca osk. Kuczabskiego, dr. **Oleśnicki** obrońca osk. Jaremijczuka i dr. **Bardel** obrońca osk. Horobijowskiego. Wszyscy obrońcy apelowali do ławy przysięgłych o werdykt uwalniający, a dr. Ewyn użył nawet zdania, które powinien przedewszystkiem zwrócić do swoich rodaków, że **„przez szubienice i kule nie idzie się do zgody i porozumienia"**. We czwartek dalsze przemówienia obrońców.

Wyrok w procesie majora Fedorowicza.

Wczoraj popołudniu zakończyła się rozprawa, przez sześć dni tocząca się przeciw b. majorowi armji ukraińskiej Włodzimierzowi Fedorowiczowi, który dopuścił się szeregu zbrodni jako komendant wojska ukr. w Mikulińcach w listopadzie 1918 roku.

Rano przemawiał obrońca dr. **Hankiewicz**, potem replikował prok. **Paklikowski**, a wreszcie przewodniczący sędzia **Angielski** zreasumował przebieg rozprawy i oddał sędziom przysięgłym sześć pytań.

Po blisko godzinnej naradzie sędziowie wydali werdykt zaprzeczający wymaganą ilością głosów dwa pierwsze pytania w kierunku zamordowania przez przebicie bagnetem podpor. Hałata i przez rozstrzelanie porucznika Mieleckiego.

Prawie jednomyślnie potwierdzili sędziowie cztery dalsze pytana, mianowicie:

3) że osk. Włodzimierz Fedorowicz winien jest, iż 28. listopada 1918 r. w Mikulińcach jako komendant wojsk ukraińskich, rozbrajających batalion austrjackiego pułku piechoty narodowości polskiej, rozmyślnie **zaniechał po rozbrojeniu tego oddziału zakazać żołnierzom ukraińskim jego rozkazom poddanym, dalszego strzelania do bezbronnych żołnierzy polskich**, zaczem dopuścił się złości wśród szczególnie niebezpiecznych okoliczności działania, skutkiem czego **padła większa ilość żołnierzy z owego oddziału**, oskarżony zaś mógł to przewidzieć;

4) że osk Fedorowicz winien jest, że w tym czasie i miejscu przez rozkaz rozmyślnie wywołał, iż nieznani żołnierze ukraińscy działając w towarzystwie, zabrali dla własnej korzyści bez zezwolenia, z posiadania ks. Ludw. Weissa, ks. Franciszka Dorożyńskiego, Stan. Stanisławskiego, Ant. Zubrzyckiego, Władysława Feleżyńskiego i Józefy hr. Reyowej, w czasie udręczania tych osób, cudze rzeczy ruchome, wartości kilkudziesięciu miljonów mp.;

5) że osk. Fedorowicz winien jest, iż ks. Weissa, ks. Dorożyńskiego, Teleżyńskiego, hr. Reyową Józefę i Marję, Żychowicza Wład. i Blaszkiego Wład., nad którymi z mocy prawa żadna mu nie przysługiwała władza i których ani za zbrodniarzy, ani też za ludzi szkodliwych lub niebezpiecznych uznawać nie miał przyczyny, **samowładnie w zamknięciu trzymał i w używaniu osobistej wolności przeszkody czynił**;

6) że osk. Fedorowicz **jeńcom i aresztowanym** celem nabawienia ich strachu i niepokoju **naruszeniem ich na ciele, a nawet morderstwem groził**, a zagrożenie to było takiej natury, że ze względu na stosunki i osobisty stan zagrożonych i ze względu na ważność zagrożonych złych skutków wzbudzić w nich mógł uzasadnioną obawę.

Prokurator domagał się uznania Fedorowicza winnym odnośnie do pytania 3) zbrodni gwałtu publicznego z § 87 u. k., zbrodni współwiny w kradzieży (pytanie 4), zbrodni gwałtu publ. z § 83, (pyt. 5) i zbrodni gwałtu publ. z § 99 (pytanie 6) ust. k., przy zastosowaniu kary po myśli § 86, przy zastosowaniu § 34 ust. karnej, tj

kary śmierci.

Trybunał po krótkiej naradzie zastosował karę, wskazaną przez prokuratora i zastosowując ustawę amnestyjną zamiast kary śmierci wymierzył Fedorowiczowi **karę 15-letniego ciężkiego więzienia.**

Obrońca zgłosił zażalenie nieważności. Skazany nie objawił jakiegoś głębszego wzruszenia.

Z TEATRU.

Teatr Mały: „Sublokatorka", krotochwila w 3 akt. Adama Siedleckiego.

O utworze, tym scenicznym można pisać życzliwie pod trzema warunkami: po pierwsze, że się jego rodowodu nie będzie wywodziło od Fredry; po drugie, że dwa pierwsze akty i akt trzeci traktować się będzie odrębnie; po trzecie, że grany będzie dziarsko, w energicznem, żywem tempie. Sztuka Siedleckiego bowiem jest zupełnie bezpretensjonalna, nie pozuje, nie peroruje, nie moralizuje i oceniana pod kątem widzenia celu, który sobie postawił autor, jest zupełnie na miejscu, nie dźwięczy w niej żadna fałszywa, tak bardzo nieraz irytująca nuta. Dwa pierwsze akty mają żywe tempo, jasno i z rozmachem nakreśloną bieg wypadków i typy przeciętnie i zręczne, jakich farsie potrzeba. Ale akcja, kreślona żywo, kończy się z II. aktem, III. dodany dla wypełnienia wieczoru, jest bez treści, zbędny i nudny, gdyż nawróciwszy ku poprzednim stacjom akcji, z trudem później wychodzi poza nie.

Grano dobrze i żywo ku zupełnemu zadowoleniu publiczności. P. **Romanówna** dała swej sub-

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. **Otmara op.**; gr. kat. **Akopsyny.** Jutro rz. kat. **Salomei p**; gr. kat. **Joannyka.** — Wschód słońca 6 39 zachód 3 39

Repertuar Teatru Wielkiego.

Czwartek „Goblin", krotochwila w 3 akt. Wł. Zalewskiego (premiera).

Piątek „Opowieści Hoffmana".

Sobota o 3 popoł. „Barbara Radziwiłłówna" — wieczór „Carmen", występ Lachowskiej.

Niedziela o 3 pop. „Księga Hioba" — wieczór „Goblin".

Repertuar Teatru Nowości.

Czwartek i piątek „Japonka".

Sobota i niedziela „Bajadera".

Rep. teatru ...

Czwartek, piątek, sobota i niedziela „Sublokatorka".

Teatr art.-lit. „Ul" Ossolińskich 10. Od soboty 4. bm. Występy nowozangażowanych artystów ... O lan, Asta Sańska, K. Bajon. Sketsch japoński „W palarni Opium". Farsa **„Ławeczka miłości"**. ... z muzyką Wihlera „Intendant teatru JK. Mości" Początek o 8 wiecz. — W poniedziałki i piątki dla urzędników za legitymacją 50% zniżki.

We Lwowie.

— Bezprawne umieszczenie podpisu. Z powodu pojawienia się w kierowanej obecnie przez p. Bryla i jego najdroższych „Sprawie Ludowej" zawiadomienia o mającym się odbyć „Kongresie Ludowym", pod którem widnieje podpis p. Witolda Czapczyńskiego, otrzymujemy następujące oświadczenie:

Podpis mój pod tą odezwą umieszczono bez mojej wiedzy i wbrew moim intencjom. Wobec licznych nieformalności i bezprawi, których dopuścili ludzie, kierujący obecnie pracami zarządu (sfałszowanie uchwały w sprawie wykluczenia dra Jampolskiego, samowolne mianowanie funcjonarjusza biura p. Dzendzla wiceprezesem organizacji, nielojalność i barbarzyństwo metod postępowania) oświadczam, że nie mogę przyjąć za nie odpowiedzialności i protestuje przeciw bezprawnemu samowolnemu umieszczeniu mego podpisu, któregobym odmówił również ze względu na sąsiedztwo z podpisem p. Bryla, który do dziś su ciążących nad nim rozpraw winien, mojem zdaniem, wstrzymać się od udziału w życiu politycznem.

Witold Czapczyński.

— Z żałobnej karty. We Lwowie zmarł w ... r. życia Jan Grzegorzewski, znany dziennikarz i orientalista. Zmarły rozpoczął zawód dziennikarski w „Gazecie Narodowej" pod redakcją Spirydjona Dobrzańskiego. Przez dłuższy czas był korespondentem „Kurjera Lwowskiego" z Bułgarji.

grzeb dziś o g. 3. popoł. z kaplicy św. Antoniego przy ul. Piekarskiej na cmentarz Łyczakowski.

W 75 r. życia zmarł we Lwowie Włodzimierz Wiczyński, mag. farmacji, b. właśc. apteki.

— **Sprostowanie.** We wczorajszej notatce pt. „Zacieśnienie stosunków niemiecko-rosyjskich" wkradła się bardzo złośliwa pomyłka, albowiem druga część tej notatki zaczynająca się od słów: „Gdyby niemiecki autor..." należała w całości do notatki pt. „Niemcy o wyborach do sejmu" umieszczonej jeszcze w poprzednim numerze.

— **Elektryka i gaz we Lwowie.** Na ostatniem posiedzeniu m. komisji gazowej i elektrycznej, po referatach dyr. pp. Tomickiego i Żardeckiego uchwalono podwyższyć cenę gazu o 15 do 20%, a elektrykę o 50%.

— **Lachowska w „Carmenie".** W sobotę w teatrze Wielkim odbędzie się pierwszy występ p. Lachowskiej.

— **Maltretowanie urzędników.** Zdaje się, że życie urzędnika polega na tem, aby codziennie doświadczał coraz to nowych plag, jakie drożyzna ze sobą niesie. Najtragiczniejszem jest to, że w dostarczaniu tych plag biorą udział nie tylko paskarze, ale i same władze naczelne. Najnowsza plaga urzędnika: to brak drzewa. Rząd jeszcze nie wypłacił owej 15 proc. podwyżki za listopad, a już podwyższył ceny drzewa do 80.000 mk. za sąg (z dostawą i rębaniem 110.000 mk.). Czyli w przeciągu miesiąca pensja podniosła się o 15 proc., a cenę drzewa o 100 proc. Grozę nieszczęścia powiększa jeszcze i to, że drzewa nie ma, nikt nie wie kiedy będzie i wiele wtedy będzie kosztować.

Tak więc władze same, dzięki niedołęstwu i bezmyślności, powiększają nieszczęście, bo przecież można było drzewo dla nich przygotować w lecie i najprostszy rozum nakazywał podnosić cenę w stosunku do podwyżki pensji. Panowie — na litość boską — przecież kiedyś musimy zacząć myśleć po ludzku i działać po ludzku.

— **Policyjną obławę** przeprowadzono onegdaj w kawiarni „City" i przytrzymano wielu waluciarzy i karciarzy uprawiających hazard.

— **Sprytny złodziej.** Do sklepu Jakóba Feuertaga przy ul. Jagiellońskiej l. 11 wszedł wczoraj w porze południowej jakiś mężczyzna w towarzystwie starszej kobiety i zażądał parę spodni. Podczas gdy Feuertag pokazywał gościowi spodnie rozmaitego rodzaju kobieta wyszła ze sklepu. W chwilę później wyszedł za nią i mężczyzna, nie kupiwszy spodni. Dopiero za jakiś czas zauważył Feuertag brak dwóch sztuczek sukna, a to 9 m. kamgarnu i 2 m. meltonu czarnego wart. 85.000 marek.

Do składu skór Jakóba Seidewora przy ul. Sobieskiego 27 wszedł wczoraj o godz. 3 jakiś mężczyzna i zażądał skóry boksowej na buciki. Po długotrwałem wybieraniu i targowaniu kupno nie doszło do skutku i mężczyzna wyszedł ze sklepu. W chwilę po jego wyjściu zauważono kradzież 2 skór boksowych wart. 51.000 mk., które to przed przyjściem tego mężczyzny leżały na ladzie. — Tak w jednym jak i w drugim wypadku działała zapewne jedna i ta sama ręka, której wyśledzeniem zajmie się policja.

— **Kradzież z wozu kolejowego.** Onegdaj rozbili złodzieje wóz kolejowy z rzeczami F. Liebermana na dworcu kolej., z którego skradziono kufer z garderobą wartości około 10 milionów mk.

— **Kradzież biżuterji.** Do mieszkania Henryki Szurkowej przy ul. Marji Śnieżnej l. 5 dostali się wczoraj złodzieje i skradli schowaną w szafce biżuterję, wart. 1,020.000 mk.

Z całej Polski.

— **Połączenie telefoniczne Kraków—Wiedeń przerwane.**

— **Śmierć polskiego uczonego.** Wczoraj wieczorem zmarł w Warszawie prof. Uniw. Erazm Majewski, jeden z wybitnych uczonych polskich.

— **Polak burmistrzem Cieszyna.** Dnia 14. bm. wybrano burmistrzem miasta Cieszyna dr. Michejdę. Jest to pierwszy polski burmistrz od 70 lat z górą. (G)

— **Rozstrzelani w Czortkowie bandyci,** Melnyczuk i Szeremeta, byli eks-oficerami siczowych strzelców, którzy przeszli na służbę bolszewicką i służyli do wiosny 1922 w czerwonej armji. Obaj byli dowódcami większych oddziałów bolszewickich w najeździe na Polskę. Zdemobilizowani, zagrożeni podobno wydaleniem, zgłosili się do nowej awantury.

— **Mord rabunkowy.** We wsi Staromiejsce pow. Rzeszów popełniono 13. bm. mord rabunkowy na osobie Chaskla Birnbauma. Śledztwo w celu wykrycia mordercy prowadzi się.

— **Napad rabunkowy.** Na drodze prowadzącej do Lackiej Woli, napadli onegdaj w nocy dwaj uzbrojeni w karabiny bandyci na przechodzącego tą drogą Jakóba Berga i zrabowali mu 460.000 mk. Za zbiegłymi bandytami zarządzono pościg.

Ze świata.

— **Zamek w Lozannie.** Konferencja lozańska obradować będzie w zamku Ouchy. Zamek ten zbudowany w XII. wieku przez biskupa lozańskiego, służył biskupom za siedzibę. Tam w czasie Reformy przechowywano archiwum biskupstwa. We wielkiej sali zamku w 1300 r. Wilhelm de Champvent i Ludwik de Cossonay zawarli pokój. w XV. i XVI. w. zamek widział wiele zdarzeń złączonych z historją kantonu Vand. W 1798 r. z chwilą ogłoszenia niepodległości Vand zamek stał się własnością narodową. W 1885 r. sprzedany został na hotel. W jego najbliższem sąsiedztwie w hotelu „de l'Ancre" lord Byron mieszkał w 1816 r. i pisał swego „Więźnia Chillonu".

— **Pieniądze w arkuszach.** W Rosji sowieckiej mają być wkrótce wypuszczone nowe pieniądze od 1 do 5 rb. Pieniądze będą miały wygląd marek pocztowych i będą kursowały całymi arkuszami.

— **Taryfy kolejowe w Niemczech** zostały od 1. listopada znowu podniesione o 100%, a to zarówno osobowa, jak i towarowa. Dnia 1. paźdz. br. podniesiono taryfę osobową o 50% a towarową o 33%. Widocznie to nie wystarczało.

— **Trzęsienie ziemi w płdn. Ameryce.** Liczba ofiar trzęsienia ziemi w Chile przekracza 1000 osób. Pod gruzami znajduje się wiele trupów. Gwałtowna burza i nowe trzęsienie sejsmiczne uniemożliwiają udzielenie pomocy ofiarom klęski. W Valparaiso padło ofiarą katastrofy trzęsienia ziemi z górą 2.000 osób. Zanotowano nowe trzęsienia podziemne.

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Na dochód budowy kaplicy „Orląt"** Czytelnia katolicka we Lwowie przy ul. Piekarskiej l. 28. urządza dnia 18. bm. wieczorek muzykalno-deklamacyjno-wokalny. Na zakończenie kółko amatorskie odegra pastel sceniczny Łady „Jak liście z drzew strącone". Początek o godz. 7. w.

— **Odczyt francuski pt. „Le symbolisme français et Albert Samain"** wygłosi prof. Noiville w piątek, dnia 17. bm. o godzinie 7. wieczór w lokalu Towarzystwa „Przyjaciół Francji", (sala Gal. Kasy oszczędności, ul. Jagiellońska l. 1, I. p.). — Wstęp dla członków Tow. Prz. Francji, dla studentów i uczniów 50 mp., dla innych osób 200 mp.

— **Wieczór recytatorski** Kazimiery Rychterówny, znanej zaszczytnie artystki dramatycznej, odbędzie się w piątek, 17. bm. Program wieczoru jedynej w swoim rodzaju artystki obejmuje perły literatury epoki romantycznej, nowoczesnej prozy i najnowszej poezji polskiej. Wysoki poziom literacki tego programu budzi ogólne zainteresowanie.

W niedzielę, 19. bm. odbędzie się I. koncert symfoniczny Polskiego Towarzystwa muzycznego. Wspaniały program obejmuje: Berlioza, Karnawał rzymski, Brucknera Symfonję romantyczną, oraz Beethovena koncert fortepianowy Es-dur. Na wykonawcę koncertu fortepianowego pozyskany został słynny pianista Alfred Hoehn, który również 20. bm. daje własny recital.

— **Klub polityczny Kobiet postępowych** zawiadamia, że w piątek, 17. **list. o g. 7. odbędzie się** w lokalu przy pl. Akademickim l. 1. zebranie plenarne klubu i związku kobiet polskich. Wszystkie członkinie proszone są o przybycie. Na porządku dziennym: Program dalszy działalności.

— **Posiedzenie Towarzystwa filologicznego** odbędzie się w sobotę, dnia 18. bm. o godz. 6. w sali VII. na Wszechnicy (I. p.). Na porządku dziennym: Dr. Wł. Chodaczek: Spostrzeżenia naukowe do satyry menippejskiej Warrona pt. „Sesculixes", Prof. dr. Kowalski: Luźne komunikaty. Prof. dr. Witkowski: Lista królów medyjskich u Aischylosa.

— **Z Polskiego Towarzystwa ekonomicznego.** W sobotę dnia 18. listopada br. o godz. 6 wiecz. odbędzie się w sali Izby handlowej i przemysłowej odczyt dyrektora dr. Tadeusza Dwernickiego pt. „Ustawa o rozbudowie miast". Wstęp wolny dla członków Towarzystwa i wprowadzonych gości.

— **8 wielkich koncertów symfonicznych** Polskie Towarzystwo muzyczne we Lwowie urządzi w sezonie 1922/23. Wykonane zostaną następujące dzieła instrumentalne i wokalne: 1) J. S. Bacha: Wielka msza H-moll, 2) G. Schumana: Oratorjum „Ruth", 3) R. Wagnera: „Tristan i Isolda", 4) Wagnera Wyjątki z „Götterdämmerung". Symfonje: A. Brucknera, Maliszewskiego i Adama Sołtysa. — Poematy symfoniczne i uwertury: R. Strausa, Borodina, Dvoraka, Bizeta, Berlioza i Czajkowskiego. — Koncerty fortepianowe i skrzypcowe: Beethovena, Brahmsa, Rachmaninowa i Saint-Saensa. — Do udziału w tych koncertach pozyskany został szereg wybitnych artystów polskich i obcych, m. i. znakomity berliński kwintet wokalny. — Chóry mieszane Pol. Towarzystwa muzycznego i konserwatorjum. złożone z 300 osób. Orkiestra Towarzystwa muzycznego z udziałem orkiestry teatrów miejskich.

— **I. Koncert zwyczajny za rok 1922-23.** pod dyrekcją dr. Adama Sołtysa w niedzielę, 19. listopada br. Pianista Alfred Hoehn wykona z orkiestrą Koncert Beethovena Es-dur.

— **Powyborcza farsa,** mająca tło lwowsko magistrackie, a więc sukces zapewniony, idzie obecnie w „Ulu". Publiczność zanosi się od śmiechu, gdyż jest to istotnie aktualny rzucik komiczny, lepszy od poprzednich rewji, choć czasami naiwny po literacku. Szczególnie bawi Prezydent w wykonaniu p. Neussera, oraz radny miejski (p. Bajon). Oczywiście jednoaktówka jest tylko częścią programu, z którego największym ulubieńcem publiczności, jak zauważyłem, jest p. Chrzanowski, stale wywoływany. Śpiewaczka p. Orlan zaś reprezentuje sztukę poważniejszą, dzięki swym dobrym warunkom głosowym. (ica).

ZE SZTUKI.

Otwarcie zbiorowej wystawy prac p. Pawła Gajewskiego (ul. Dzieduszyckich 1, gmach Muzeum Przemysłowego).

Imponująco się przedstawia ten zbiór kompozycji figuralnych, krajobrazów, martwych natur, projektów dekoracyjnych, szkiców. Nietylko co do ilości (około dwieście) i wielkości płócien, lecz przedewszystkiem napięciem sił psychicznych, potęgą uczucia, rozmachem twórczej energji, ekspresją najsubtelniejszych drgnień życia duchowego. Dorobek to twórczy czterech ostatnich lat, a raczej czterech początkowych (p. Gajewski jest jeszcze bardzo młodym). Jeszcze w technice dają się spostrzedz kilka warstw, jakby kilka pokrewnych indywidualności malowało te poezje dekoracyjne. Lecz pod temi warstwami bije źródło potężne, samorodne, które niedługo czekać, otrząśnie z siebie wszystkie „wpływy i zależności" zewnętrzne, rozsadzi skorupkę szkoły czy szkół, przetopi je na wyłącznie własne formy i objawi się nam w całej swej niezależnej indywidualności i organicznej jednolitości.

Lwów zyskuje w p. Gajewskim wybitną siłę artystyczną i mamy nadzieję powita go w jego dziełach równie serdecznie, jak uczyniła to Warszawa z okazji jego zbiorowej wystawy w „Zachęcie" na wiosnę br. P. Gajewski został powołany przez ministerstwo oświaty jako profesor malarstwa w szkole przemysłowej.

W najbliższych dniach zajmę się nieco dokładniej jego wystawą.

Wład. Jul. Terlecki.

Polski Bank Przemysłowy.

Wczoraj w południe odbyło się walne zgromadzenie akcjonarjuszów P. B. P. pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Karola Lewakowskiego, który stwierdził, iż P. B. P. rozwija się w nadzwyczajnem tempie, zgrupował na koło siebie bardzo wiele firm przemysłowych i handlowych. P. B. P. odegrał wybitną rolę w polskiem życiu ekonomicznem. Wyraził dyrekcji uznanie za chlubną jej działalność. Prezes dyrekcji p. Szarski dziękował za uznanie, wyrażając największe uznanie całemu personalowi za owocną jego działalność.

Sprawozdanie dyrekcji referował p. Szarski (wyciąg z tego sprawozdania podajemy poniżej), poczem dyrektor p. Padewski imieniem komisji rewizyjnej stwierdził, że księgi P. B. P. prowadzone były wzorowo i wniósł udzielenie dyrekcji absolutorjum. P. Baczewski wniósł przyjęcie do wiadomości sprawozdanie dyrekcji i udzielenie absolutorjum dyrekcji i radzie nadz.

Nad sprawozdaniem dyrekcji, rozwinęła się dłuższa dyskusja, w której zabierali głos pp. dr. Strzemieński, dyrektor dr. Szarski, Dawid Abrahamowicz, Lewakowski, hr. Zamoyski i red. Fryling, poczem uchwalono jednogłośnie udzielenie dyrekcji absolutorjum.

Sprawę rozdziału czystego zysku referował dyr. dr. Szarski, uchwalono wszystkie wnioski (podane niżej), między innemi 15 procentową dywidendę (42 M. od akcji) a na wniosek dr. Strzemieńskiego uchwalono 5 miljonów M. na cele polskiej młodzieży m. Lwowa, uczęszczających do wyższych zakładów naukowych.

Do rady nadzorczej wybrano pp. hr. Stan. Badeniego, dr. Wład. Jahla i Zygmunta Szu'akiewicza i zatwierdzono kooptowanie do rady nadz. pp. Stefana Baczewskiego i Juljusza Priestera.

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali pp. dr. Kwiatkowski, Miziewicz i Padewski a jako zastępcy pp. Krzyżanowski i Brandys (pobierać oni będą za swoje czynności po 1 0.000 M.).

Marka obecności dla członków rady nadz. wynosić odtąd będzie po 15.000 M.).

Po uchwaleniu zmiany statutu, zamknięto obrady, które trwały od godz 11 do 1¼ w południe.

*

Wyciąg ze sprawozdania Dyrekcji Polskiego Banku Przemysłowego z czynności w r. 1921.

Rok sprawozdawczy był wprawdzie dla Polski pierwszym rokiem pokoju, atoli nie przyniósł za sobą jeszcze poprawy stosunków ekonomicznych. W pierwszych trzech kwartałach roku stosunki te uległy nawet pogorszeniu, albowiem waluta nasza wskutek nieustającej inflacji coraz więcej traciła na wartości, a jej gwałtowny spadek we wrześniu wywołał dalszą niezwykłą zwyżkę cen i płac Jednakowoż z jednej strony korzystne ukształtowanie się stosunków politycznych, z drugiej energiczne kroki ministra Skarbu, dążące w drodze ustawodawczej do uzdrowienia budżetu Państwa, już jesienią wydały pożądane owoce. Marka polska podniosła się, nawet nadto szybko w kursie, wskutek czego i drożyzna nie robiła w ostatnim kwartale dalszych znaczniejszych postępów.

Silne wahania wartości pieniądza, które rejestruje rok 1921 nie wpłynęły oczywiście korzystnie na bieg życia gospodarczego. Kalkulację kupiecką w czasie ciągłych zmian wartości pieniądza, a tem samem i wszystkich cen i płac zastąpić musi spekulacja, która oczywiście tworzy tylko kruche fundamenta gospodarstwa społecznego. Walcząc z tak ciężkimi warunkami, społeczeństwo nasze okazało jednak wiele siły żywotnej i pracowało intenzywnie na polu przemysłu i handlu. Jeżeli handel w czasie rewolucji cen jest często źródłem bardzo wielkich, choć w istocie rzeczy urojonych zysków, to przemysł mniejszą przedstawia rentowność.

Szczególnie trudnem jest w takich czasach tworzenie nowych warsztatów przemysłowych ze względu na kolosalne zapotrzebowania kapitałów zakładowych i zupełną niemożność kalkulacji na dalszą przyszłość. Na banki spadają w takiej epoce ciężkie obowiązki. Żądania kredytowe rosną prawie równomiernie ze spadkiem waluty, t. j. z ogólną drożyzną, a przypływ kapitałów do banków nie tylko nie idzie równym krokiem, ale raczej się osłabia, gdyż z jednej strony ciągła zwyżka cen wiąże coraz znaczniejsze kwoty w gospodarstwach indywidualnych, a z drugiej strony kapitał unika lokat gotówkowych ze względu na ciągły zanik wartości pieniądza.

Utrzymanie pogotowia płatniczego wymaga wśród tak anormalnych stosunków gospodarczych niezwykłej ogledności, a to tembardziej, jeżeli się zważy, że kredyty udzielone rodzącemu się u nas przemysłowi — a nasz przemysł znajduje się właśnie w tem stadjum — nie często noszą na sobie charakter obrotowy, a nawet kredyty handlowe nie cyrkulują szybko, zwłaszcza wtedy, gdy wskutek niespodziewanej zwyżki wartości pieniądza, która nastąpiła u nas późną jesienią, zbyt towarów jest utrudniony.

Polski Bank Przem. wśród tak ciężkich warunków potrafił jednak sprostać olbrzymiemu zapotrzebowaniu kredytowemu, utrzymując w całej pełni pogotowie płatnicze.

Wynik działalności B. P. był zupełnie zadowalające mimo niezwykłe zwiększenie płac pracowników i wszystkich wydatków, stojące w ścisłym związku z dławiącą drożyzną. Spełnienie zadań B. P. wymagało jednak oczywiście bardzo silnego powiększenia środków własnych. Charakterystyczną cechę naszej epoki, objaw znajdujący swe wytłumaczenie w upadku waluty.

Bank Przem. przeprowadził w roku sprawozdawczym ponowne podwyższenie kapitału do Mp 367,920.000 zasilając znacznie fundusze rezerwowe.

Oddziały. Z początkiem roku sprawozdawczego uruchomiono oddział w Gdańsku, zaś jesienią otworzono oddziały w Warszawie i Łodzi. Ponadto uruchomiono oddziały w Sanoku i Nowym Sączu. Wszystkie oddziały pracowały bardzo zadowalająco.

Banki. Ściśle z B. P. zaprzyjaźniony Śląski Bank Przemysłowy w Bielsku rozwinął w roku sprawozdawczym żywą działalność na terenie przemysłowym Śląska Cieszyńskiego i wypłacił 25%-ową dywidendę. W najbliższym czasie otworzy Bank Oddział w Katowicach, przez co rozszerzy się zakres jego działania na Górny Śląsk.

Warszawski Bank Przemysłowy w Warszawie, kontynuował swą działalność na terenie Warszawy i Kresów Wschodnich wykazując bardzo zadawalające zyski.

Polski Bank Kresowy wszczął działalność na kresach wschodnich osiągając pomyślne rezultaty.

Dom Bankowy H. Ripper i S-ka w Krakowie, komandyta założona w roku 1919 rozwija się normalnie, spełniając funkcję oddziału miejskiego naszej krakowskiej Filji.

Dom bankowy Robert Goldschmid i Co, Wiedeń, założony w roku 1920 przy znaczniejszym udziale ze strony B. P. wykazał dobre wyniki, prowadząc interes bankowy przy specjalnem uwzględnieniu stosunków polsk...

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 15. listopada.

+ **Złota pożyczka na pocztach.** Złotą pożyczkę można kupować i na pocztach. Jak pożyczkę „Odrodzenia" tak i tę zorganizowała jednak poczta tak biurokratycznie i urządziła z niej tak dziecinną zabawkę, że pożytku z tego nie będzie. Masa druków, pisanina, wykazy, stemple sprawią, że co skarb dostanie za pożyczkę pożre skomplikowany mechanizm pocztowy. Przyczynił się do tego i stemplowanie listów wezwaniami o kupowanie tej pożyczki. Same stampilje pocztowe są nieczytelne, a cóż dopiero będzie ze stampilami propagandowemi decymetrowej długości. Nikt tego nie odczyta, zababrzą listy, będzie to masę kosztowało a powstanie z tego tylko szkoda. Jest to nowy dowód, jak nieudolnie, z jakim dyletantyzmem poczta wszystko urządza. Nie może być inaczej, jeżeli jej kierownicy nie znają własnych urządzeń. Szkodzą też przez to wszystkim zamierzeniom państwowym tak tu jak na innych polach. **Montelupi.**

+ **Giełda pieniężna.** Przy otwarciu zebrania zaznaczyła się znowu tendencja zwyżkowa na akcje przemysłowe. Pod koniec gwałtowna baissa. Chodorów, który początkowo awansował na 31.250, obniżył się raptownie na 18.000. Oikos początkowo doszedł do 24.000, końcowe notowania znacznie słabsze 19.000. Ćmielów poszedł w górę na 12.000. Gafota 5.200, potem 6.200, pod koniec już tylko 5.000. Pezet pod koniec 4.000. Parowozy 4.200. Z akcji bankowych awansował Bank hipoteczny do 1.200. Ziemski Bank kredytowy notował 900. Pow. Bank kredytowy 475. Waluty naogół nieco słabsze, ruch mały. Berlin 2.20. Praga pod koniec 508. Nowy Jork 15.925. Tendencja w akcjach i walutach naogół bardzo chwiejna. Usposobienie nadzwyczajnie ożywione.

+ **Giełda zbożowa.** Na giełdzie do transakcji nie doszło. Podaż w zbożu twardem nieco silniejsza — przy chwilowo słabym popycie. Strączkowe zaczynają się pojawiać na rynku. W ziemniakach przemysłowych bardzo silna podaż bez popytu. Tendencja chwiejna, usposobienie rezerwowane. Następne zebranie giełdy zbożowej dn. ... b. m.

+ **Giełda warszawska.** (Tel. wł.). (G). Tendencja dla walut i dewiz zagr. dziś nieco słabsza. Dolary po 15.800. Akcje trochę słabiej wobec realizacji. Papiery proc. bez ruchu.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają, T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	15 listop.	B) Akc. przem.	15 listop.
Akc. Związk. .	800	Gafota ex . .	T 6200
Dyskont Lw. .	—	Górka	30000
Handl. Pozn. .	3200	Oikos	T 24000
Hipot. akc. . .	T 1200	Parowozy . .	T 4600
Hipot. zemel	420	Patria	5600
Małopolski	1600	Pezet	T 4000
Powszechny .	T 175	Pocisk	2800
Przemysłowy	1200	Pol. Glob . .	650
Ziemski kred.	T 900	Pol. Nafta . .	T 7800
		Pol. Tow. Bud.	[illegible]600
B) Akc. przem.		Pol. Tow. H.	T 2[illegible]00
Brow. Lwow.	19000	Rakszawa . .	10500
Chodorów . .	T 312[illegible]0	Siersza el. . .	T 1700
Karpalit . . .	[illegible] 4600	Gór. Siersza .	18000
Ćmielów . .	T 2300	Tepege . . .	19000
Portland z S.	—	Zieleniewski .	8000
Galicja . . .	70000	Żegiuga pol. .	350

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 260	Lwów — dnia 15 listopada 1922: Gotówka	Lwów — dnia 15 listopada 1922: Dewizy	Warszawa dnia 15 listopada (Dewizy)	Kraków dnia 15 XI. (Dewizy)	Zurych dnia 15 XI. (Dewizy)	Berlin dnia 15 XI. (Dewizy)
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	100	0.03½	46.00
1 funt ang.	70250—71250	70750—71750	71050—71750	71500—72100	24.35	33734.00
100 frs franc.	99000—104000	100000—105000	104000—105500	9500—10500	36.25	49200.00
100 fr. szwaj.	275000—295000	280000—300000	291500—295000	28900—30250	100.00	13730.00
100 frc. belg.	90000—95000	91000—96000	95090—96400	8710—9200	34.60	46100.00
100 K czesk.	47500—51500	48000—52000	51500—52000	5000—5200	17.35	239.00
100 K węg.	600—700	650—750	——	550—640	—22	8.01
100 K austr.	21—23	21—23	21·00—22·00	00·21—00·23	—.0073	9.83
100 M niem.	200 250	190—240	205—220	2·00—2·50	0.07⅝	100.—
1 Dolar am.	15000—16000	15000—16000	15745—15975	16000—1620	544.00	7533.79
100 Lir wł.	65700 75000	70000—77500	74000—78500	7750—7750	2[illegible].20	544.00
100 Lei rum.	9000—10000	9500—10500	——	4600	3.55	2[illegible]8.90
100 guld. hol.	590000—630000	590000—630000	6350—6375	6350—	213.60	2967.00
100 K norw.	P 45000—50000	P 46000—51000	——	—	101.70	1378.34
100 K duńs.	82000—86000	P 80000—85000	——	—	110.[illegible]0	1518.00
100 K szw.	P 70000—72500	P 70000—75000	——	—	145.75	2000.00

UWAGA: „P" oznacza kursy poprzednie, ostatni notowane

...ustjackich. Projektowana w roku sprawozdawczym przemiana na spółkę akcyjną pod firmą „Austro-Polski Bank“ Austro-Polnische Bank) z kapitałem n. a. k. 400,000.000 nastąpiła w r. 1922.

Syndykat przekazowy Banków polskich S. A. w Warszawie, założony przy współudziale B. P. pracował pomyślnie w dziedzinie przekazów amerykańskich.

Przemysł i Handel. Na tem polu kontynuował B. P. działalność z lat poprzednich, dążąc usilnie do zrealizowania programu zakreślonego przy założeniu jego. Dzięki inicjatywie B. P. powstał w r. 1921 szereg nowych przedsiębiorstw, inne wykupiono z rąk obcych, istniejące zaś, przy których założeniu brał B. P. udział, rozszerzyły się. W ten sposób wzrósł znacznie koncern B. P., dający państwu siłę podatkową, społeczeństwu warsztat pracy dla kilkunastu tysięcy ludzi, akcjonarjuszowi zaś korzystną lokatę kapitału.

Z nowo powstałych Spółek wymieniamy: Polskie Towarz. Akumulatorowe, S. A. we Lwowie. Polska Foresta. Ska akc. we Lwowie. Gródek, Akc. Ska terenowo budowlana w Krakowie, „Sab“, Ska akc. budowlana w Gdańsku „Dom“, Gdańska budowlana i handlowa Ska z o. p., „Gnom“, zakłady przemysłu zabawkarskiego, instrumentów muzycznych i drobnych wyrobów drzewnych, S. A. w Warszawie, „Jaworów“, Fabryka zabawek i galanterji drzewnej, Ska z ogr. odp. we Lwowie. Zakłady graficzne A. H. Żupnik, Sp. z o. o. w Drohobyczu. Zakłady Przemysłowe i Wydawnicze „Ryngraf“, Ska akc. w Krakowie. Cukrownia „Trawniki“, Ska akc. w Lublinie. Fabryka konserw i czekolady Rucker Hollinger, S. A. we Lwowie. Zakłady Przemysłowe „Merkury“, Ska akc. we Lwowie. „Wawel“, Spedycyjno-transportowa i handlowa Ska akc. w Krakowie. Francusko-Polskie Zakłady Samochodowe i Lotnicze, Ska akc. w Warszawie. „Sarmacja“, Towarz. Żeglugi Morskiej, Ska akc. w Warszawie. Powszechne Domy Składowe, Ska akc. we Lwowie. Ska z o. o „Kilim Polski“ w Warszawie, „Polskie Torfy“ Ska z o. o. w Warszawie. „Polgaz“, Fabryka żarówek gazowych, Ska z ogr. odp. we Lwowie.

Działalność przedsiębiorstw, poprzednio przez B. P. względnie przy jego współudziale założonych, była w roku sprawozdawczym bardzo zadawalniająca. W szczególności: Spółka Akc. dla Przemysłu Naftowego i Gazów Ziemnych we Lwowie. „Polska Nafta“ Ska Akc. w Warszawie. „Tepege“ Tow. dla przedsiębiorstw górniczych w Krakowie. Sierszańskie Zakłady Górnicze S. A. w Krakowie. Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla S. A. w Krakowie. Towarzystwo przemysłu węglowego w Polsce S. A. w Warszawie. Spółka akc. Eksploatacji Soli Potasowych w Kaliszu. „Rury żelazne“ Ska z o. o. we Lwowie. Fabryka maszyn i wagonów L. Zieleniewski Tow Akc. w Krakowie. Warszawska Ska akc. bud. parowoz. Zakłady amunicyjne „Pocisk“, Ska akc. w Warszawie, „Olkusz“, Fabryka naczyń emaljowanych, Ska akc. w Olkuszu, „Kuźnica“, Fabryka i Warsztaty reparacyjne maszyn rolniczych, Ska z o. o. w Rzeszowie, „Oikos“, Związkowe Zakłady Przemysłu i Budownictwa Drzewnego, S. A. we Lwowie, „Mundus“, Polskie Fabryki Mebli giętych, S. A. w Bielsku, „Brody“, Ska z ogr. odp. we Lwowie, Drohobycka Ska przemysłowa i budowlana, Ska z o. o. w Drohobyczu, Polskie Towarzystwo Budowlane, Ska akc. we Lwowie, „Górka“, Fabryka cementu w Sierszy, Ska akc. w Krakowie, Towarzystwo Akcyjne Fabryki Portland-cementu w Szczakowej, „Beton“, Akc. Ska budowlana w Krakowie, Emil Kuźnicki, Fabryka tektury dachowej, produktów chemicznych i asfaltu, S. A. w Oświęcimiu, Polskie Zakłady Elektryczne Brown Boveri, S. A. w Warszawie, Spółka akcyjna przemysłu elektrycznego w Czechowicach, „Siła i Światło“, Ska Akc. w Warszawie, Akc. Tow. elektryczne, przedtem Sokolnicki i Wiśniewski w Krakowie, Zakłady przemysłu włókienniczego C. G. Schön, Ska akc. w Sosnowcu, „Głogów“, Przędzalnia lnu i konopi oraz tkalnia w Głogowie, Ska z ogr. odp., „Gafota“, Lwowska Fabryka obuwia, Ska akc. we Lwowie, „Chodorów“, Tow. akc. dla przemysłu cukrowniczego w Chodorowie, Zakłady Przemysłowe w Kowalewie, Zakłady Przemysłowe Karol Machlejd, Ska akc. w Warszawie, Adolf Fränkel i Synowie. Rafinerja spirytusu, Fabryka wódek i likierów oraz fabryka przetworów owocowych, S. A. w Białej, Towarzystwo Akc. dla przemysłu spirytusowego i chemicznego w Krakowie, Fabryka przetworów tłuszczowych w Trzebini, Fabryka dla przetworów produktów rolniczych, Ska z o. o. w Chmielowie „Agrochemja“, Fabryka sztucznych nawozów i innych przetworów chemicznych, S. A. w Oświęcimiu, „Watra“, Małopolska Fabryka Zapałek w Stryju, Ska z ogr. odp., Fabryka porcelany i wyrobów ceramicznych, S. A. w Ćmielowie, Polskie Towarzystwo Handlowe, Ska akc. w Krakowie, Zakłady Kartograficzne „Atlas“, S. A. we Lwowie, S. W. Niemojowski, Fabryka papieru i wyrobów papierowych, S. A. w Bielsku, „Karpalit“, Ska akc. dla fabrykacji kart do gry, wyrobów papierowych i przemysłu litograficznego we Lwowie, „Polsot“, Polska Spółka dla obrotu towarowego, Ska akc. we Lwowie, Polska Centrala Handlowa, Ska akc. w Warszawie, Polska Hurtownia, Ska z o. o. we Lwowie, Bankowe Domy Składowe „Industrja“ Ska akc. w Warszawie, F. Lesiecki i Rosiński, Ska Komandytowa w Krakowie.

* *
*

Bilans świadczy o niezwykłym rozwoju czynności Banku Przem. w roku sprawozdawczym.

Na uzasadnienie tego przytaczamy dwie cyfry: Obrót po jednej stronie księgi głównej wynosił Mp. 337.994,138.214·19 gdy zaś w r. 1920 wynosił Mp 52.035,707.002·49 wzrósł zatem o 542%. Niewątpliwie ten wzrost cyfr tłumaczyć należy w części dewaluacją marki polskiej, ale odgrywa tu też znaczną rolę rozwój samej instytucji i jej sieci organizacyjnej.

Weksle. Z końcem r. 1921 wynosił portfel wekslowy B. P. Mp. 154,488.843·06 zwiększył się o Mp. 95,932.865·47.

Efekty. Stan efektów podniósł się z końcem ubiegłego roku z Mp. 171,026.641·43 na Mp. 827,212,213·43 z powodu objęcia na rachunek własny większej kwoty 5%-owych biletów skarbowych.

Dłużnicy, wierzyciele i wkładki. Suma dłużników B. P. wykazuje z końcem r. 1921 Mp 4,763.561.258·97 i jest w porównaniu z rokiem poprzednim wyższa o Mp 2.815,963.919·19. W sumie tej mieszczą się lokaty w Bankach w kwocie Mp 288,823,147·98. Suma wierzycieli wzrosła o Mp 3.548,736.194·28 i wykazuje z końcem r. 1921 Mp 5.858,243.568·99. Podobnie wzrosły także i wkładki na książeczki w porównaniu z r. 1920 o kwotę Mp 98,084.255·58, tak, że stan ich z końcem roku 1921 zamknięto kwotą Mp 157,152.308·09.

Rachunki konsorcjalne i udziały wykazują z końcem roku sprawozdawczego stan Mp 72,936.063·90, które w porównaniu z rokiem poprzednim jest większy o Mp 69,356.183·88.

Pożyczki hipoteczno-przemysłowe. Działu tego i w roku sprawozdawczym nie można było uruchomić. Ogólny stan pożyczek udzielonych przed wojną zmniejszył się wskutek spłat o Mp 837.739·72 i wynosi obecnie Mp 65.6..0·38.

Nieruchomości. Rachunek nieruchomości podwyższył się o Mp 1,719 693·— wskutek kupna domu w Gdańsku.

Odsetki. Przychód odsetek wynosił w r. 1921 Mp 194,967.826 85, czyli więcej o Mp 153,387.365·18.

Zyski z interesów bankowych. Interesy dewizowe, efektowe i konsorcjalne przyniosły w roku ubiegłym Mp 453.279.440·49.

Płace i koszta. Szybko i ciągle wzrastająca drożyzna spowodowała B. P. w ubiegłym roku do ciągłego podwyższania płac i dodatków drożyźnianych przyznawanych personalowi urzędniczemu, wskutek czego wydatki na płace podniosły się w porównaniu z rokiem poprzednim o Mp 265,514.477·95, t. j. z Mp 25.904.153·36 na Mp 291,418.631·31. Wydatki handlowe wyniosły w r. 1921 Mp 204,717.881·07, a więc wzrosły o Mp 188,297.901·52.

Według bilansu za r. 1921, wynosi czysty zysk Mp 111 864.706·53 a po potrąceniu przeniesienia zysku za rok 1920 Mp 1 215.261·53 Mp 110,649.445·— gdy czysty zysk w r. 1920 wynosił Mp 17,104.731·83.

Z kwoty tej należy wydzielić: a) na wypłacenie 5% dywidendy od kapitału akcyjnego Mp 18,010.692·—. Następnie z pozostałej kwoty przeznaczyć: b) tytułem 5% dotacji do zwycz. funduszu rezerwowego Mp 4,631.937·65 c) wydzielić tytułem 10% tantjemy dla Rady Zawiadowczej 8 800 681·53 do resztującej kwoty 79 206.133·82 należy doliczyć przeniesienie zysku z r. 1920 Mp 1,215 261·53. Z kwoty tej Mp 80,421.395 35 proponujemy wydzielić: d) 10% superdywidendy od kapitału akcyjnego Mp 367 920.000 — Mp 36 021.384 — za pół roku Mp 44,400.011·35 e) do zwyczajnego funduszu rezerwowego w celu uzupełnienia dotacji do wysokości Mp 25,000 000 Mp 20,368.062 55 a resztę w kwocie Mp 24 031.949 — przeznaczyć: f) na utworzyć się mający w przyszłości fundusz zapomogowy i pensyjny dla urzędników w Banku Mp 17,000.000·— g) w końcu pozostałą resztę Mp 7,031 949 — przenieść na rok 1922.

Za kupon Nr. 11 od akcji przypada zatem do wypłaty 15%-owa dywidenda, t. j. Mp 42·— przy akcjach, partycypujących w zyskach za cały rok, względnie Mp 21·— przy akcjach partycypujących w zyskach za pół roku.

Rezerwy Banku Przem. wynosić będą: a) Fundusz rezerwowy zwyczajny Mp 29,954.618·03 b) fundusz rezerwowy kapitału Mp 133,903.134·60 c) Specjalne rezerwy na pokrycie strat wojennych (na dłużnikach wekslowych i konto-korrentowych) Mp 490.000·— d) przeniesienie zysku na r 1922 Mp. 7,031.949·— razem Mp 171,379 701·64

Bilans 1921.

Stan czynny.

		w milj. Mp
Kasa		712
Weksle		155
Efekty:		
a) 5% Bilety skarbowe	Mp 406,190.000·—	
b) 5% Polska pożyczka państwowa	„ 94,092.800·—	
c) Papiery hipoteczne, komunalne i inne .	„ 326,929.413·43	827
Dłużnicy.		
a) Lokaty w bankach	Mp 288,823.147·98	
b) Inni	„ 4,474.738.110·99	4864
Rachunki konsorcjalne i udziały		73
Nieruchomości: (Borysław, Drohobycz, Gdańsk, Kraków, Krosno, Lwów, Rzeszów, Stryj, Warszawa)		16
Nieruchomości . . .		—
		6646

Stan bierny.

		w milj. Mp
Kapitał akcyjny		368
Rezerwy:		
Fundusz rezerwowy zwyczajny	Mp 4,954.618 04	
Fundusz rezerwowy kapitału	„ 133,903.134·60	
Specjalne rezerwy na straty konto-korentowe	„ 350.000·—	
Specjalne rezerwy na straty wekslowe .	„ 140.000·—	140
Fundusz pensyjny i zapomogowy dla personalu bankowego		3
Wierzyciele		5858
Wkładki na książeczki		157
Niepodjęte dywidendy		9
Czysty zysk	Mp 110,649.445·—	
Przeniesienie zysku z r. 1920	„ 1,215.261·—	112
		[illegible]7

Rachunek strat i zysków za r. 1921.

Rozchód.

		w milj. Mp
Płace		291
Wydatki		205
Odpisy w nieruchomościach		—
Podatki		40
Czysty zysk	Mp 110,649.445	
Przeniesienie zysku z r. 1920	„ 1,215.261	111
		647

Przychód.

	w milj. Mp
Przeniesienie zysku z r. 1920	1
Odsetki	194
Zyski z interesów efektowych, dewizowych, konsorcjalnych, oraz prowizje . . .	452
Wpływy na odpisane wierzytelności . . .	—
	647

L. 5884. Śniatyn, d. 13. listopada 1922.

KONKURS.

Przy Magistracie miasta Śniatyna jest posada sekretarza **natychmiast do objęcia.** Do posady tej przywiązane są pobory urzędnika państwowego wedle VIII. stopnia służbowego wraz z wszystkiemi dodatkami.

Kandydat winien się wykazać świadectwem ukończonych studjów prawniczych na jednym z uniwersytetów, tudzież 3-ch egzaminów państwowych oraz odpowiednią praktyką ewentualnie stopniem akademickiem i świadectwem z egzaminu złożonego w b. Wydziale Krajowym.

Do podania dołączyć należy również świadectwo zdrowia tudzież krótkie curriculum vitae.

Termin do wnoszenia podań naznacza się do 31. listopada br.

2766 Burmistrz:

Niemczewski.

OGŁOSZENIE.

Magistrat król. stoł. miasta Lwowa rozpisuje publiczną licytację ofertową

na dzierżawę lokalu na łaźnię parową w budynku miejskim przy pl. Dąbrowskiego 3 (łaźnia im. Ducheńskiego).

Bliższe warunki poda w godzinach urzędowych IX. Departament Magistratu gdzie również należy wnosić oferty w zapieczętowanych kopertach **do dnia 15. grudnia 1922, godz. 12-ta.**

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone w kasie miejskiej wadjum przynajmniej 10 prc. oferowanego czynszu. 1700

Wyższa Szkoła dla Handlu Zagranicznego we Lwowie.

Reskryptem z dnia 14. października 1922 L. 2560/IV udzieliło Ministerstwo W. R. i O. P. swej aprobaty projektowi założenia przez Prezydjum handlowej i przemysłowej Wyższej Szkoły dla Handlu Zagranicznego we Lwowie oraz zatwierdziło projekt statutu i plan nauki. Ministerstwo W. R. i O. P. jak również Ministerstwo Przemysłu i Handlu zgodziło się na umieszczenie w statucie tych postanowień, które tyczą się specjalnego stosunku nowej uczelni do obu Ministerstw i nadają jej wskutek tego uprzywilejowane stanowisko. Należą tu postanowienia o sprawowaniu nadzoru przez Ministerstwo W. R. i O. P., o delegatach obu Ministerstw do Kuratorji Szkoły, o zatwierdzaniu profesorów oraz wniosków na zmianę statutu, planu naukowego tudzież przepisów egzaminacyjnych i dyscyplinarnych. Celem przyznania słuchaczom szkoły ulg kolejowych i w służbie wojskowej jak też uprawnień w służbie państwowe, władze szkolne będą mogły przedstawić Ministerstwu umotywowane wnioski we właściwym czasie. Ministerstwo W. R. i O. P. przyjęło również do wiadomości, że czynności organizacyjne poruczone zostały p. Antoniemu Pawłowskiemu, wizytatorowi Szkół handlowych jako desygnowanemu pierwszemu przełożonemu szkoły i wyraziło zgodę na bezzwłoczne rozpoczęcie działalności szkoły.

Według zatwierdzonego statutu głównem zadaniem szkoły jest wykształcić zdolne siły fachowe dla handlu zagranicznego, jakoteż dla służby konsularnej. Szkoła, która obejmuje jednoroczny kurs przygotowawczy (kurs abiturjentów) i dwa lata nauki zawodowej, została otwarta z d. 16. października br. w lokalnościach Instytutu technologicznego, gdzie szkoła znalazła tymczasowe pomieszczenie. W bieżącym roku otworzono trzy oddziały kursu abiturjentów i pierwszy kursu zawodowego. Liczba słuchaczów wynosi około 257.

OFICEROWIE REZERWOWI!

Walne Zgromadzenie członków Związku Oficerów W. P. odbędzie się

w niedzielę dnia 19. listopada 1922, o godz. 10-tej przedpoł.

w sali Ogniska oficerskiego przy ul. Fredry 1. — **Jawić się winni wszyscy nieczynni oficerowie W. P. — Sprawy bardzo ważne.** 2765

Z Drukarni Polskiej pod zarządem Zygmunta Kiełbusiewicza we Lwowie, ul. Chorążczyzny 31. Redaktor odpowiedzialny: Tadeusz Stroński